

ΕΡΩΦΙΛΗ του Γεωργίου Χορτάτση

1^η στροφή: Η Ερωφίλη αποκρινόμενη σε σχόλιο του Πανάρετου που έχει προηγηθεί, πως τα κάλλη της είναι αναρίθμητα, επισημαίνει πως οι ομορφιές και τα κάλλη της δεν είναι στην πραγματικότητα τόσα πολλά, μα είναι από το μέγεθος της αγάπης του που του δημιουργείται αυτή η εντύπωση. Στα μάτια του Πανάρετου, που τόσο την αγαπά, η Ερωφίλη μοιάζει να είναι γεμάτη θελκτικές ομορφιές. Ωστόσο, εκείνο που έχει περισσότερη σημασία δεν είναι η εξωτερική της εμφάνιση, αλλά η απόλυτη αφοσίωση που έχει σ' εκείνον. Έτσι, η Ερωφίλη τονίζει πως είτε είναι όμορφη είτε άσχημη, το σώμα της έχει γεννηθεί μόνο για εκείνον. Μια διαπίστωση ιδιαίτερης σημασίας, εφόσον αποκαλύπτει πως η Ερωφίλη είναι τόσο πλήρως δοσμένη στον Πανάρετο, ώστε αισθάνεται πως η ύπαρξή της καταξιώνεται μόνο χάρη στη δική του αγάπη.

2^η στροφή: Ο Πανάρετος ευχαριστείται βαθύτατα με τα λόγια της Ερωφίλης, και το δηλώνει αυτό μ' έναν ιδιαίτερος παραστατικό τρόπο· ποτέ δεν κατόρθωσε το νερό να σβήσει φωτιά, σχολιάζει, όπως τα λόγια εκείνης έσβησαν την πίκρα του. Παρά το γεγονός, όμως, ότι γνωρίζει πόσο ειλικρινής είναι η Ερωφίλη και πόσο ισχυρή είναι η αγάπη που τους ενώνει από μικρή ήδη ηλικία, δεν μπορεί να κατασιγάσει πλήρως την ανησυχία του. Επικαλείται, λοιπόν, την αγάπη τους που είναι και στους δύο γεμάτη πίστη και δύναμη, κι η οποία κρατά δεμένα τα σώματά τους με απροσμέτρητο πόθο, και ζητά παρακλητικά από την Ερωφίλη να μην επιτρέψει ποτέ στον βασιλιά να κατανικήσει την αφοσίωσή της και να την κάνει να τον ξεχάσει.

Φανερός γίνεται εδώ ο φόβος του Πανάρετου πως η Ερωφίλη δεν θα μπορέσει να υπομείνει για πολύ ακόμη τις πιέσεις του πατέρα της και θα αναγκαστεί να υποχωρήσει στο θέλημά του να την παντρέψει μ' έναν από τους βασιλιάδες των αντίπαλων χωρών του, ώστε να μπορέσει το βασίλειό του να πάψει τους συνεχείς πολέμους.

3^η στροφή: Η Ερωφίλη ταράζεται μόλις ακούει τους φόβους του Πανάρετου, καθώς θεωρεί πως δεν του έχει δώσει ποτέ την παραμικρή αφορμή να αμφιβάλλει για την αφοσίωσή της σ' εκείνον. Της φαίνεται τρομερό το γεγονός ότι ο Πανάρετος δεν έχει κατανοήσει σε πόσο απόλυτο βαθμό η ύπαρξή του ορίζει το νου, την ψυχή και τη σκέψη της. Προκειμένου, μάλιστα, να του εκφράσει με τον πλέον σαφή τρόπο το βαθμό της αφοσίωσής της, ζητά από τον Έρωτα να τη χτυπήσει στην καρδιά με μια φαρμακωμένη σαΐτα, ώστε ο πικρός θάνατός της να αποτελέσει ατράνταχτη απόδειξη πως εκείνη είναι πλήρως δοσμένη στον Πανάρετο και πως για χάρη του είναι πρόθυμη ακόμη και να πεθάνει.

Αφού, λοιπόν, τα μάτια του Πανάρετου δεν είναι ικανά να δουν πόσο πιστά και πόσο βαθιά τον αγαπά η Ερωφίλη, ο μόνος που θα μπορέσει να εγγυηθεί για την αλήθεια των συναισθημάτων της είναι ο ίδιος ο Έρωτας. Έτσι, σε β' πρόσωπο η Ερωφίλη απευθύνει το αίτημά της στον προσωποποιημένο Έρωτα, ο οποίος παρουσιάζεται εδώ ως επαρκτό πρόσωπο με πλήρη εξουσία πάνω στη ζωή των ερωτευμένων ανθρώπων. Μια δραματική παράκληση της νεαρής ηρωίδας που φανερώνει πόσο πληγώθηκε από το γεγονός ότι ο αγαπημένος της μοιάζει να μην έχει απόλυτη εμπιστοσύνη στην αφοσίωσή της.

4^η στροφή: Ο Πανάρετος κατανοώντας πόσο πλήγωσε την Ερωφίλη με τα λόγια του, επιχειρεί τώρα να τη διαβεβαιώσει πως δεν έχει καμία αμφιβολία για τα συναισθήματά της. Έτσι, ακολουθώντας

τη δική της έκκληση στον Έρωτα να της αφαιρέσει τη ζωή, τονίζει πως αυτό θα πρέπει να γίνει μπροστά στα μάτια του, αν έχει έστω και τον ελάχιστο φόβο για τον πόθο και την αγάπη που εκείνη του τρέφει ή αν δεν γνωρίζει με απόλυτη βεβαιότητα πως μήτε ο θάνατος δεν θα μπορούσε να την κάνει να πάψει την αγάπη της για εκείνον και να την προσφέρει σε κάποιον άλλον.

Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι ο Πανάρετος δεν αμφιβάλλει καθόλου για την ειλικρίνεια και την ένταση των συναισθημάτων της Ερωφίλης, δεν παύει ν' ανησυχεί. Χωρίς να είναι σε θέση να προσδιορίσει την αφορμή ή το λόγο που του προκαλούν αυτή την ανησυχία, νιώθει μέσα του έντονο φόβο πως ενδέχεται να χάσει το αγαπημένο αυτό πρόσωπο που τόσο σφιχτά κρατάει κοντά του. Φοβάται πως ό,τι μέχρι εκείνη τη στιγμή αποτελούσε την παρηγοριά της ζωής του κι ό,τι του προσέφερε πλείστες ελπίδες· η αγάπη, δηλαδή, κι η παρουσία της Ερωφίλης στη ζωή του, μπορεί να χαθούν αιφνιδίως, αφήνοντάς τον έρμαιο της οδύνης.

Αξιοσημείωτη εδώ η προσφώνηση «Νεράιδα» που επιλέγει ο Πανάρετος για να εκφράσει όλη του τον θαυμασμό για την ομορφιά της Ερωφίλης κι όλη την τρυφερότητα που αισθάνεται για εκείνη.

5^η στροφή: Η Ερωφίλη κατανοεί την ανησυχία του Πανάρετου και την αποδίδει στην απρόσμενη είδηση για τα προξενιά που έχουν έρθει, τα οποία εύλογα τον έχουν αναστατώσει, εφόσον ο πατέρας της έχει εκφράσει τη σαφή πρόθεσή του να την παντρέψει με κάποιον άλλον. Το ενδεχόμενο, όμως, αυτό δεν θα πρέπει να ανησυχεί τον Πανάρετο, καθώς, όπως του επισημαίνει η Ερωφίλη, ο Ουρανός -η μοίρα- που φρόντισε και τους έφερε κοντά, είναι εκείνος που θα διασφαλίσει το παντοτινό τους σμίξιμο. Προχωρά, μάλιστα, ακόμη παραπέρα, καταφεύγοντας σε μια ισχυρότατη επίκληση για να τον διαβεβαιώσει για την ακλόνητη αφοσίωσή της σ' εκείνον· ζητά, λοιπόν, από τον ουρανό, τη θάλασσα, τη γη, τον αέρα, τα αστέρια, τον ήλιο, τη νύχτα και την ημέρα να οπλιστούν και να στραφούν εναντίον της τη στιγμή που θα επιτρέψει να μπει στην καρδιά της η αγάπη για κάποιον άλλον.

Η Ερωφίλη είναι τόσο απόλυτα βέβαιη για το ακλόνητο της αγάπης της, ώστε δεν διστάζει να ζητήσει απ' όλα τα στοιχεία της φύσης -τα οποία και προσωποποιούνται- να λάβουν τον ρόλο του εκδικητή σε περίπτωση που εκείνη προδώσει την αλήθεια των συναισθημάτων της και εκφράσει ενδιαφέρον για κάποιον άλλον άντρα. Έτσι, με το να θέσει το σύνολο της φύσης σε ρόλο εγγυητή για την αγάπη της, η Ερωφίλη κατορθώνει να κατασιγάσει τους φόβους του Πανάρετου.

Θα πρέπει, πάντως, να σημειωθεί, πως οι φαινομενικά υπερβολικές αυτές δηλώσεις της ηρωίδας δεν αποτελούν κενό γράμμα, κι αυτό θα φανεί όταν μετά τη δολοφονία του Πανάρετου από τον βασιλιά, η Ερωφίλη θα αφαιρέσει την ίδια της τη ζωή.

ΠΗΓΗ: <https://latistor.blogspot.com/2017/07/blog-post.html>